

Alegeri 2000

Cu puțin timp înainte de alegerile locale, câteva ONG-uri au lansat un apel de boicotare a acestui exercițiu democratic, argumentându-și „civica acțiune” prin dezinteresul politicianilor față de cetățean. Acțiunea lor a fost surprinzătoare, mai ales că alte organizații — în număr mult mai mare — încercau exact contrariul: să mobilizeze electoratul pentru participare la vot și să monitorizeze desfășurarea alegerilor pentru a le oferi un cadru cât mai democratic.

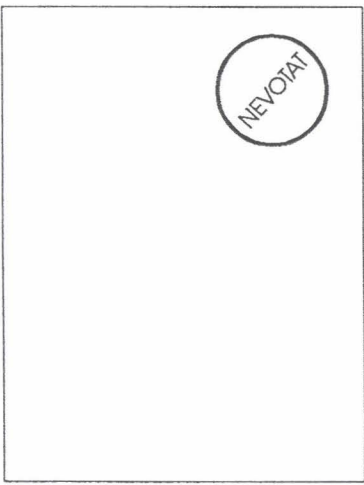
De ce este important ca cetățenii să participe la alegeri? Răspunsurile date la această întrebare sînt multiple, de la cele care au apelat la civism, pînă la cele care au găsit explicații financiare, arătînd cheltuielile tururilor de scrutin. Toate aceste motivații pot fi corecte, dar a fost omis tocmai principalul argument: dacă oamenii, în loc să voteze, stau acasă, nu sancționează politicienii. Ceea ce se poate întîmpla este ca cei care iau deciziile cele mai importante asupra vieții urbei sau a statului să nu reprezinte interesele cetățenilor, ci doar a unor grupuri mai restrînse de oameni care pot fi mai ușor mobilizați la alegeri. Exact aceste grupuri au interesul ca ceilalți să nu participe, sau să participe în număr cât mai redus. Consecința: un mandat de patru ani, în care nu clasa politică este sancționată, ci cetățenii. Iată efectul pervers care poate fi ușor anticipat: tocmai politicienii pe care ar vrea să-i sancționeze se vor transforma în conducătorii care vor avea puterea de a lua decizii în numele electoratului.

Unii politologi au afirmat recent că este normal ca rata participării la alegerile locale să fie redusă, pentru că asta „se poartă” și în Europa. O interpretare cât se poate de greșită. Într-adevăr, în multe țări cu o democrație stabilă,

numărul celor care se prezintă la vot este relativ redus. Dar motivul este încrederea acordată politicianilor: cetățenii știu că, indiferent cine cîștigă alegerile, vor avea prioritate interesele orașului. La noi situația este exact inversă: cetățenii cred că indiferent cine se află la conducere, lor nu li se va întîmpla nimic bun. Dacă doar o treime din cetățenii unui oraș se vor duce la vot, un primar poate cîștiga alegerile dacă satisface dorințele a doar 15% din populația orașului respectiv. Căror interese va răspunde acesta ulterior? Cetății sau grupului care l-a propulsat — cu complicitatea tăcută a tuturor?

A propune boicotarea alegerilor nu înseamnă altceva decît a promova - prin ideea că alegerile sînt inutile — un regim dictatorial. Nu ar fi mai simplu, mai ieftin, mai eficient să avem un dictator (i)luminat? Sistemul ar elimina certurile din „bîlciul” parlamentar, tergiversarea modificărilor legislative și multe altele. Dar printre „multe altele” se află și posibilitatea cetățenilor de a interveni pentru a-și proteja libertatea, interesele, nevoile.

După Churchill democrația este imperfectă, dar ceva mai bun nu s-a inventat. Baza unei astfel de democrații este alegerea liberă a celor care se presupune că reprezintă interesele comunității. Iar absența de la vot nu înseamnă nici sancționarea politicianilor, nici soluționarea nevoilor reale ale cetățenilor... (H. I.)

Din sumar:

- Europeanism cu iz balcanic sau valorile europene între discurs și practică (pag. 3)
- Cine este un bun european? / Ki jó európai? (pag. 4-6)
- Zilele Europei / Európa Napok (pag. 6-7)

CALENDAR

8 aprilie — Elemente de cultură și istorie ale comunității maghiare din Transilvania, curs pentru Colegiul Democrației. Lector: EGYED Ákos, profesor universitar.

12 aprilie — Vizita unui grup de studenți finlandezi la LPE, avînd ca scop cunoașterea activității organizațiilor neguvernamentale din România.

14-16 aprilie — *A XV-a întâlnire a Centrelor pentru Pluralism*, organizat de IDEE la Tbilisi, Georgia. Din partea LPE a participat HALLER István.

16-21 aprilie — În cadrul *Academiei Interculturale Transsylvania* a avut loc, la Alba Iulia, sesiunea a III-a. Studenții au avut cursuri și ateliere legate de istoria, cultura, religia comunităților românești din Transilvania.

16-21 aprilie — *Stagiul de studiu la București*. Studenții Colegiul Democrației au vizitat Guvernul României, Senatul, Camera Deputaților, Președinția României și alte instituții.

22 aprilie — *Încheierea festivă a Academiei Interculturale Transsylvania*, ediția a II-a. Diplomele de absolvire au fost înmînate de dl. CSÍKY Boldizsár, copreședintele LPE și SZOKOLY Elek, directorul Centrului Intercultural.

7 mai — *Zilele Europei, Crosul PRO EUROPA*, ediția a VII-a.

9 mai — *Zilele Europei*, podium discussion cu reprezentanții partidelor politice cu tema *Valorile europene și partidele politice*. Cu această ocazie au fost premiați cîștigătorii concursului de eseuri pentru liceeni *Cine este un bun european?*.

12-13 mai — *Protecția minorităților ca o condiție a succesului integrării europene*, seminar internațional organizat la Predeal de Consiliul Europei în colaborare cu Departamentul pentru Protecția Minorităților Naționale. Din partea LPE a participat HALLER István.

14-19 mai — *Stagiu de studiu la Budapesta*. Studenții Colegiului Democrației au vizitat Guvernul Ungariei, Parlamentul, Președinția Ungariei, Ambasada României și alte instituții.

17 -21 mai — *Îmbunătățirea relațiilor interetnice și drepturile minorităților naționale în Europa de Sud-Est*, seminar internațional organizat de Fundația King Baudouin Belgia la Ohrid, Macedonia. Din partea LPE a participat Laura ARDELEAN.

26 mai — *Pregătirea observatorilor voluntari ai LPE pentru alegerile locale din iunie 2000*.

NAPTÁR

április 8 — *Az erdélyi magyar közösség kultúrájának és történelmének elemei*, előadás a Demokrácia Kollégiuma számára. Előadó: EGYED Ákos, egyetemi tanár.

április 12 — Finnországi egyetemista csoport látogatása a PEL-nél, melynek célja a romániai nemkormányzati szervezetek tevékenységének megismerése volt.

április 14-16 — *A Pluralizmus Központok XV. találkozója*, az IDEE szervezésében Tbilisiben (Grúzia). A PEL részéről HALLER István vett részt.

április 16-21 — *A Transsylvania Interkulturális Akadémia gyulafehérvári, III. ülészsaka*. Az egyetemisták az erdélyi román közösség történelmét, kultúráját, vallásait bemutató előadásokon és műhelygyakorlatokon vettek részt.

április 16-21 — *Bukaresti tanulmányút*. A Demokrácia Kollégiumának diákjai Románia Kormányát, Szenátusát, Képviselőházát, Elnökségét valamint egyéb intézményeket látogattak meg.

április 22 — *A Transsylvania Interkulturális Akadémia második évfolyamának ünnepélyes évzárója*. Az okleveleket CSÍKY Boldizsár, a PEL társelnöke és SZOKOLY Elek, az Interkulturális Központ igazgatója nyújtotta át.

május 7 — *Európa Napok, VII. PRO EUROPA Futóverseny*.

május 9 — *Európa Napok, Az európai értékrend és a politikai pártok*, pódiumbeszélgetés egyes pártok képviselőivel. Ebből az alkalomból került sor a *Ki jó európai?* c., középiskolások számára meghirdetett esszéverseny díjazására.

május 12-13 — *Kisebbségvédelem, mint az európai integráció sikerének feltétele*, nemzetközi szeminárium Predealon az Európa Tanács és a Nemzeti Kisebbségvédelmi Hivatal szervezésében. A PEL részéről HALLER István vett részt.

május 14-19 — *Budapesti tanulmányút*. A Demokrácia Kollégiumának diákjai Magyarország Kormányát, Parlamentjét, Elnökségét, Románia Nagykövetségét valamint egyéb intézményeket látogattak meg.

május 17 -21 — *Az interetnikus kapcsolatok és a nemzeti kisebbségek jogainak javítása Dél-Kelet Európában*, nemzetközi szeminárium a belgiumi King Baudouin Alapítvány szervezésében, Ohridban (Macedónia). A PEL részéről Laura ARDELEAN vett részt.

május 26 — *Felkészítő a 2000 júniusi helyhatósági választásokra* PEL önkéntes megfigyelői számára.

HALLER István

Valorile europene și partidele politice

Cu ocazia zilei de 9 mai, Ziua Europei, Centrul Intercultural al Ligii PRO EUROPA a organizat dezbateră publică Valorile europene și partidele politice, prilej cu care reprezentanților principalelor formațiuni politice li s-a oferit posibilitatea să prezinte — atît publicului interesat, cît și celorlalți participanți la dezbateră — ideile, principiile și valorile ce le călăuzesc activitatea politică, programul formațiunii în privința integrării europene, opinia asupra locului destinat țării noastre într-o Europă Unită.

Ideea inițială

Ziua Europei poate fi sărbătorită în mai multe feluri. Spre exemplu, în mod festiv, în cadrul unui eveniment cultural-artistic, cu surle și tobe, urmat de o fastuoasă recepție. Călăuzit de principii pragmatice, dată fiind campania electorală pentru alegerile locale din iunie 2000, reprezentanții Centrului Intercultural au înclinat spre organizarea unui forum politic cu reprezentanții partidelor democratice din Tîrgu-Mureș, în cadrul căruia alegătorii să poată primi informații de primă mîna cu privire la ofertele politice ale acestora.

O temă generoasă și actuală: valorile europene. Doar fiecare partid dorește (cel puțin la nivel declarativ) integrarea României în structurile euro-atlantice. O temă despre care se poartă frecvente dezbateri atît în mediul politic, cît și în presă — „Unde se termină Europa? România este sau nu europeană? Care sînt cîștigurile și costurile integrării? etc.” —, iată și prilejul oferit de Liga Pro Europa de a le pune față-n față, partid cu partid, în mod deschis, democratic.

Laura ARDELEAN

Europeanism cu iz balcanic sau valorile europene între discurs și practică

Uniunea Europeană, o Europă fără granițe interioare, a devenit în imaginarul colectiv noul El Dorado, soluția miraculoasă care va șterge mizeria celor peste 40 de ani de comunism. De aceea pare firesc ca în campanie electorală, pe lîngă promisiuni sociale, atacuri reciproce, afaceri murdare, acuzații de corupție, partidele să scoată din arhive, de după platforme, promisiunea de a ne „integra”, împreună cu discursul pro-european ținut bine conservat pentru a saluta evenimente internaționale legate de țara pe care doresc cu ardoare să o conducă. Despre schimbările pe care trebuie să le facem fiecare dintre noi, de transformarea noastră în europeni însă, se vorbește mai în șoaptă.

Și poate nu întîmplător, în controversatul an 2000, la început de campanie electorală, Centrul Intercultural al Ligii PRO EUROPA a socotit necesar să cheme mai marii partidelor locale la o întîlnire cu publicul pentru a afla împreună europeanismul partidelor noastre, de la discurs și pînă în adîncul platformelor, programelor și ofertelor electorale și, nu în ultimul rînd, în comportament.

Întîlnirea organizată pe 9 mai, Ziua Europei, Ziua Schuman, nu s-a bucurat de prea mare popularitate în rîndul partidelor încă de la început. Lipsa unui răspuns la invitație în timpul convenit nu ne-a dezamăgit în așa mare măsură, cu regret trebuie să recunoștem că „fapta” se comite și la case românești „mai europene”. Obișnuiți cu

stilul „european” de nuanță balcanică, nu ne-am dat bătuti, și iată, la insistențele noastre telefonice am primit doar repetate răspunsuri pozitive: „Da, vom participa la dezbateră, persoana care va reprezenta partidul urmînd să fie nominalizat ulterior”. Cu toate acestea (cu excepția ANCD și, într-un fel oarecum improvizat, UDMR), deschiderea pentru dialog și respectul față de electorat și societatea civilă a partidelor politice invitate a fost exprimat prin... neprezentare.

Ce i-a speriat oare pe politicienii mureșeni?

Să fi fost oare penuria ideilor pro-europene din propriile lor platforme și programe? Poate prezența celor 5 premianți ai concursului de eseuri care, deși nu au vîrsta necesară pentru a vota, pot să spună cu voce tare „cine este un bun european”? Sau poate reprezentanții societății civile care „prea le știu pe toate” și mai militează și pentru transparență totală?

Implicarea atrage după sine diminuarea obiectivității. Conștienți de acest fapt, nu considerăm explicațiile schițate ca fiind neapărat cele adevărate. Răspunsul la întrebare însă ar trebui să-l caute fiecare membru al cetății atunci cînd va sancționa sau răsplăti un partid în fața urnelor, după cum va trebui să-l dea reprezentanții înșiși ai partidelor înainte ca cei care — deși încă în școală — știu ce este un bun european, să le i-a în mod natural locul.

Răspunsul partidelor la invitație

O dată invitațiile trimise, se așteaptă confirmările. Cum ele nu sosesc de la sine (a propos, valori europene!), reprezentanții partidelor sînt contactate telefonic pentru a-i ruga să desemneze persoana participantă la dezbateră. De fiecare dată, răspunsul este de genul: „Da, sigur că vom participa, sunați-ne mîine, pînă atunci vom desemna persoana”. Cum se apropie ziua evenimentului, telefoanele

zilnice își măresc frecvența. Pînă la ora începerii, toate partidele confirmă participarea, unele răspunsuri fiind chiar promițătoare: „va veni persoana X sau Y”.

La ora 17, în Sala Mică a Palatului Culturii, din opt partide invitate, doar doi aveau reprezentanți: ANCD, prin delegare propriu-zisă, și UDMR, indirect, prin reprezentanții separați invitați ai autorităților publice.

(continuare în pagina 7)

Cine este un bun european?

Ki jó európai?

• concurs de eseuri • esszéverseny

Cu ocazia Zilei Europei, Centrul Intercultural al Ligii PRO EUROPA a organizat un concurs de eseuri cu premii pentru tinerii între 14 și 18 ani, avînd tema *Cine este un bun european*. Festivitatea de premiere a avut loc în data de 9 mai la Sala Mică a Palatului Culturii.

Premiul special

(...) Răspunsurile, oricum ar fi formulate, se învîrt inevitabil în jurul a trei verbe: a simți, a gândi și a face. A simți că aparții unei extraordinare culturi și civilizații, cea europeană; a gândi că, mărunt cum ești, poți contribui cu ceva la ea; și a face ceea ce simți și gîndești.

Fără a aluneca pe tărîmul definițiilor sterile, ce înseamnă de fapt, să fii un bun european? Înseamnă să te împaci în primul rînd cu tine însuși. Să te vezi clar, să mulțumești Cuiva că ești așa cum ești, și să nu te compari întotdeauna, vorba fabulei, numai cu cîinii, ci și cu cățeii. Și, pornind de la această bază, să construiești. Și să știi exact unde țintești. Nu e un paradox. E doar un exercițiu al firii. Să te împaci apoi cu colectivitatea căreia îi aparții. Să fii mîndru că pe continentul european te-ai născut, de exemplu în România, și nu altundeva. În România să fii apoi mîndru că ești maghiar, german sau țigan, și să nu ții cu tot dinadinsul să te confuzi cu mulțimea. Și să nu te complaci în văicăreala lipsei de bani pentru a-ți motiva fuga Altundeva. Chiar dacă acel Altundeva se află tot în Europa. Dezrădăcinații își pierd o parte din sine pe drum. Și nici această afirmație nu e un paradox, chiar dacă Europa prezentului e una a dezrădăcinării popoarelor, din cauza condițiilor economice. Dar e și una a unității. O Europă în care oamenii, fără a se uita pe sine, acceptă ruperea granițelor. Mai ales a celor din mentalitate. (...)

Privind imediat lîngă tine, a fi un bun european înseamnă și... respect față de ceilalți, față de prezent, față de trecut, față de animale, față de tine. Ieșirea din proverbialul balcanism poate fi mai ușoară decît ți-ai imaginat. Poate însemna ridicarea unei hirtii de pe jos, pur și simplu pentru că ți-e drag orașul în care locuiești. Poate însemna un bănuț aruncat unui cerșetor, în locul ignoranței, sau și mai rău, a batjocurei. Poate însemna o mîngiere dată unui biet cățel pierdut între zecile de străzi și trecători pe care nu-i mai înțelege. Bunătatea ne-a fost dată pe gratis. Ce te costă? Știi, oamenii și animalele nu hoinăresc de prea mult bine. Sînt și ei niște bieți dezrădăcinați. Și atunci, nu te mai minți că n-ai timp sau bani mărunți. Renunță la superficialitate și învață de la ei. Îți vor spune că oriunde găsești puțină căldură, acolo e pentru ei „acasă”.

A fi un bun european înseamnă și să știi să citești atlasul geografic, înțelegînd din hărțile de acolo că nu există — în Europa sau pe alt continent — o țară mai frumoasă decît alta.

Termenii de comparație nu-și au locul în acest caz, pentru că fiecare țară, individ, lucru are ceva numai al său. Secretul este să știi să cauți acel „ceva”. Și căuțînd mereu, în fiecare caz, în fiecare om, în fiecare țară, ajungi în final să tragi linie și să aduni. Ai găsit o parte de Europă. Restul e în tine, în copacul acela superb pe care l-ai văzut astă-vară în Anglia, pe cerul Parisului sau în turlile Moscovei, dar nu poți spera să afli Totul într-o biată viață de om. E totuși mai bine să cunoști o parte de adevăr, decît să fii ignorant. Și poate că gradul de cunoaștere crește dacă reușești, pe lîngă toate astea, să fii și puțin tolerant și... puțin mai puțin egocentrist.

Dacă stai să te gîndești bine la toate acestea... ajungi la concluzia că celor trei verbe inițiale le mai trebuie unul. Verbul a fi. European, american, asiatic sau african.

VITUS Katalin

Különdij

Hét óra lesz tíz perc múlva. XY már a kávéját szürcsölgeti és a napi sajtóját olvassa, közben a tévét is bekapcsolja, mindjárt kezdődnek a hírek. Érdekes: évek óta, mióta dolgozik, képes egy-két órával korábban felkelni, csakhogy megtudja, mi történik a nagyvilágban. Mindig érdekelte mások sorsa. Annak ellenére, hogy egyszerű munkásként sokat dolgozik, aktív tagja a Vöröskereszt helyi szervezetének. Mindig a gyengék pártján állt és áll, így érzi jól magát. Munkahelyén ismételtelen szemtanúja volt a rasszizmus, az intolerancia, a diszkrimináció megnyilvánulásainak, de mivel nem bírta ezt elviselni és tenni próbált ellene, kénytelen volt munkahelyet változtatni, kétszer is. De azért mégsem mondott le elveiről, szerinte az emberi jogok ismerete és betartása létfontosságú. Ez készítette arra, hogy néhány barátjával segélyszervezetet alapítson. Céljuk, hogy az elhagyott roma és más nemzetiségű gyermekeket felkarolják, próbálják felkészíteni őket a sikeres társadalmi beilleszkedésre, otthont keresni nekik. Mindezek után kevés szabad ideje marad, és ezt bizonyos mértékben hobbijának szenteli. Hobbija a bélyegyűjtés. Belga, olasz, holland, spanyol, német és mennyi más európai bélyegyűjtővel levelezik és bélyegeket cserélnek. Igazi barátokra talált hobbijának köszönhetően. Néhánnyal levelezőtársai közül nem csak bélyegeket cserélgetnek, hanem találkozni is szoktak, gyakran meglátogatják egymást. Már rég nem volt egyiküknél sem, mert most már gyermekeiket küldi barátaihoz vakációzni. Fontosnak tartja, hogy gyerekei világot lássanak és nyelvet tanuljanak, mivel ahány nyelvet tudsz, annyi ember vagy. Ezáltal gyermekei különböző kultúrákkal kerülnek kapcsolatba. És minnél többet ismernek, annál könnyebb elfogadni számukra a mást, a különbözőt, mindazt, mely nem egyezik meg értékrendszerükkel. (...)

SOMODI Júlia

Premiul III.

(...) Privită în adîncime, dincolo de factorii externi, cheia problemei integrării europene a României se află în esență în România. O Românie rurală și inevitabil etnicistă, conservatoare, tradiționalistă nu va simți niciodată nevoia Europei. Dimpotrivă, o va percepe ca pe un grav pericol pentru păstrarea ființei naționale. Ea simbolizează străinul, necunoscutul, primejdia externă — psihologie specifică oricărei comunități tradiționale închise.

Din păcate, la noi există un reflex antieuropean avînd rădăcini adînci. Europa e percepută la acest nivel imperialistă și expansionistă. „Ea vine peste noi” — cu intenții mereu sinistre și insolente. Vrea mereu să ne cucerească, să ne ingenuncheze, să ne transforme în „colonii”.

Dincolo de aceasta, Europa este și rămîne pentru noi emblema seriozității și a solidarității, a creației durabile, rezistenței eficiente, de cît mai mare randament posibil. De dorit, în acest spirit, profesionalizarea României și în speță a culturii române, ieșirea sa definitivă din diletantism și improvizație.

Sîntem prea contemplativi, prea poetici, prea visători mitici. Spiritul activ, îndrjît, mereu prevăzător, metodic și muncatenace, zi de zi, care se acumulează aproape mecanic, n-au, s-ar spune, nici teoreticieni, nici partizani români convinși.

Marele „blestem” istoric al României nu este altul decît acela de a fi așezată într-o zonă de dominație inevitabilă și de permanentă interferență de curente politice internaționale contradictorii.

Astfel politica europeană românească actuală este și ea dominată de simulare, exploatare — „spunem ca voi, facem ca noi”, ajutîndu-se de „crezul” că dacă „statul dă, atunci și Europa trebuie să dea”.

Ori, a lucra în spirit european, la nivel european, înseamnă în această perspectivă a rupe în mod radical și definitiv cu sinistra fușăreală și brambureală tipic românească, a-ți respecta angajamentele, a te ține de cuvînt, a fi punctual, a fi politicoș sau cît mai puțin mîrlan posibil, a avea drept la viața ta particulară. (...)

Numai aducînd Europa acasă (cu toate semnificațiile ei) ne vom integra în Europa — iar eu cred că la acest lucru se rezumă termenul de „bun european” — a aduce Europa la tine acasă. Nu numai de a accepta valorile europene, ci și de a crede în ele și a le cultiva în mediul tău. Iar acest lucru este mult mai greu de făcut, decît de a ignora („nu-mi pasă de Europa dumitale”) sau de a fugi, de a te expatria și de a renunța definitiv la limbă, la cultura română, considerînd că aici nu mai e nimic de făcut.

Florin ROMAN

II. dîj

(...) Europăra sohasem volt jellemző az általános béke és nyugalom. A sok etnikai összetűzést nem lehet egyszerre lecsillapítani. Hiába „vén kontinens”, nem jellemző rá a korral járó bölcsesség. Manapság, amikor mindenki időhiányban szenved, nincs túl sok időnk, hogy elmélázzunk: vajon tanulhatnánk-e elődeink hibáiból — és így újra és újra ugyanazokba a hibákba esünk.

(...) Európa népei az évszázadok során megtanultak együtt élni és a másságot elfogadni. Tolerancia! Egy sokak által újnak tartott és némelyek számára igencsak tágítható értelmű fogalom. A tolerancia tudniillik egy alapvető tisztelet-megadást jelentene, hiszen minden ember más és más. A nyitottság az új felé, az előítéletek háttérbe szorítása (ha már nem megy az eltörlésük) nem kellene nagy erőfeszítés legyen, csupán egy természetes gesztus. (...)

Kényes kérdés, hogy ki a jó európai. Az-e, aki megpróbálja nemzete érdekeit, hagyományait megvédeni, ha kell, harc árán is, hiszen Európa fogalma épp a sokszínűségben teljesedik ki, ezáltal ellenállva a globalizációs tendenciáknak? Vagy talán az a jó európai, aki hajlandó feladni a századokon át ápolt kultúrát egy bizonytalan újért? A globalizáció hívei azt hangoztatják, hogy a közös gazdaság nem jelenti a nemzetek felszámolását, a népek továbbra is megőrizhetik kultúrájukat és hagyományukat. Így lenne? Lehetséges. Az viszont tény, hogy az uniformizálás már megkezdődött. Akármilyen országba indul az ember, mindenhol ismerik a Coca Colát meg a McDonald's-ot. A tévé, a rádió, az újság ugyanazokat a filmeket, reklámokat adja minden országban, aminek következménye az uniformizált ízlés és közvélemény. Talán éppen ez a cél, hiszen ha mindenki egyformán csinálja, akkor nincs helye konfliktusnak és nincs szükség toleranciára. Ily módon mindenki egyforma gazdasági szinten fog állni és hamarosan nyelvi gondjai lesznek, bármerre indul is a világban.

Akkor hát mi a gond? Csupán az, hogy az élet szépsége pontosan a sokszínűségben, változatosságban rejlik, ha megfosztjuk ettől, akkor nem marad semmi, csak a pusztaság.

Ki tehát a jó európai? Véleményem szerint az, aki ebben a világban is ember tud maradni, aki nem szégyelli sem származását, sem kultúráját, viszont a másokét sem nézi le; és ahelyett, hogy a mások rovására próbálna érvényesülni, a maga útját járja. Úgy tartják, elindulni a legnehezebb, eldönteni, hogy melyik a helyes út, melyik az az erkölcsi és eszmerendszer, amelyik elfogadható számunkra és amit kisebb vátoztatásokkal (hiszen kompromisszumok nélkül nincs élet) követni tudunk.

GRÁNCSA Orsolya

Premiul I.

(...) Este destul de clar că nu toți cei care sînt europeni în sensul strict al cuvîntului, adică fac parte din populația Europei, sînt adevărați europeni. (...)

Fundamentul politic al bunului european este fără îndoială Uniunea Europeană (UE) prin tot ceea ce reprezintă ea, iar șlefuirea conceptelor primare de european are loc în paralel cu devenirea UE. Aceasta din urmă reprezintă multe viziuni pentru mulți oameni. Pentru cîțva, UE a fost un Argus al păcii, un focar al eforturilor de a menține liniștea pe bătrîmul continent sfîșiat atîta timp de rivali și rivalități. Alții vorbesc despre o impotență politică a UE, gîndindu-se la incapacitatea sa de a interveni eficient în fosta Iugoslavie. Însă pentru majoritatea europenilor UE este în primul rînd piața comună, avantajele și oportunitățile ce le oferă oamenilor de afaceri, studenților, artiștilor și turiștilor. Esențial pentru spiritul de adevărat european este conștientizarea acestor păreri și a faptului că UE are mai multe

(continuare în pagina 6)

Crosul PRO EUROPA

Continuând această tradiție, aproape 200 de persoane din Tîrgu-Mureș, Alba Iulia, Mediaș, Sighișoara, Piatra Neamț, București s-au aliniat duminică 6 mai la startul celei de-a VII-a ediție a Crosului PRO EUROPA. Primii trei care au trecut linia de sosire de la fiecare din cele zece categorii au fost premiați iar primii zece au primit plachete. Principala câștigătoare însă a fost ideea europeană care a câștigat noi susținători.

Iar cei care gîndesc în același mod dar încă nu au avut curajul să manifeste pentru această idee sînt așteptați să ni se alătore la ediția a VIII-a. (L. A.)

Cine este un bun european?

Ki jó európai?

• concurs de eseuri • esszéverseny

(continuare din pagina 5)

avantaje decît restricții. Proporția dintre avantaje și restricții este atent întreținută prin lege, care există, și europeanul este conștient de acest lucru, pentru a-și apăra viața și libertatea, pentru o exprimare liberă și pentru protejarea tuturor celorlalte drepturi prevăzute în CEDO (Convenția Europeană a Drepturilor

Omului), care astăzi ni se pare natural să le avem și să ne fie respectate, dar care ascund în istoria lor conflicte ideologice aprige. Indiferent de opțiunile sale politice, omul european știe că viața în societate te obligă să ții seama de drepturile celorlalți și că libertatea ta ia sfîrșit acolo unde începe libertatea celui alt. Bunul european este prin firea sa tolerant și cultivă toleranța în spiritul

național. UE înseamnă deci mai mult decît suma părților sale.

(...) Pretenția ca puterea să fie supra-vegheată în orice situație, este o așteptare democratică a oricărui bun european, indiferent de apartenența lui politică. Așteptările față de guvernanți (la nivel național cît și la cel european) sînt de a administra (executa) și nu de a stăpîni. (...)

Astfel, adevăratul european își menține spiritul în alertă, descoperă noi căi de îmbunătățire a vieții sale alegînd un drum aflat în permanență în zona de confluență dintre etica morală, cea ecologică, cea socială și cea politică. (...)

MOGA Paul

Happy End

Academia Interculturală Transilvania organizată de Liga PRO EUROPA s-a dovedit a fi un interesant experiment social și cultural. Spun experiment întrucât în spațiul carpatic acest tip de demers, consacrat de mulți ani într-o Europă în care visăm să ne integrăm, este o raritate absolută.

Comunicarea, nu numai cea interculturală, ci și cea umană, de care ne prefacem adesea că uităm, a constituit, în mod fericit atât mijlocul, cât și scopul Academiei. Nu atât volumul informațiilor, cât mai ales calitatea acestora și modalitatea lor de prezentare de către referenți trebuie să cîntărească cel mai mult în aprecierea rezultatelor și în realizarea unei viziuni prospective pentru proximele ediții.

Meritul esențial al organizatorilor este tocmai credința lor ușor fanatică dar atât de motivantă în teoria că, odată comunicată, dezbătută și acceptată, o idee se va propaga precum o pată de ulei în întreaga societate, spre folosul acesteia.

Dar, pentru ca acest deziderat generos și constructiv să devină măcar pe jumătate realitate, absolvenții academiei ar trebui să fie conștienți de misiunea pe care o au și să-și ia în serios cât mai curînd și cu cât mai multă putere de convingere rolul de „evangheliști” ai ideii europene, ai toleranței și ai înțelegerii.

Benefice au fost și ciocnirile de idei, căci numai din acestea putem trage concluzii argumentate, confirmîndu-ne sau infirmîndu-ne propriile idei. Curajul de a-l înțelege pe celălalt și de a-ți proiecta viitorul împreună cu acesta într-o cetate în care cu toții sîntem egali, iată marea provocare lansată de Academie și iată, în același timp, marele succes al acesteia.

Astfel, Academia poate numai să se felicite, iar în măsura în care va ține seama de remarcile absolvenților, să privească cu încredere către următoarea ediție. Pînă atunci, cei „vinovați” de prezenta ediție merită mulțumirile noastre.

Sergiu MIȘCOIU

neobservat caracterul aberant al unui segment de program, care prevedea urmărirea de către SRI a bisericilor care nu sînt tradiționale în România. Curios lucru, după masa rotundă, mai mulți reprezentanți ai diferitelor partide se interesau dacă fragmentul amintit provine din programul partidului lor sau al unui alt partid. Reprezentantul partidului cu pricina își manifestase, vizibil stingherit, opoziția lui față de acel segment din program. Acest mic eveniment, mai mult de importanță anecdotică decît relevantă, arată că:

1. nu lipsesc din programele politice ale partidelor democratice din România elemente incompatibile cu valorile europene;

2. reprezentanții partidelor politice nu cunosc detalii cu privire la programul propriului partid;

3. reprezentanții partidelor politice, puși față-n față cu propriul program politic, se simt uneori jenați, nici ei nefiind de acord în totalitate cu acesta.

O dezbatere cu efecte similare, receptată de către public ca un potențial eșec al partidelor respective — dar de această dată în plină campanie electorală —, putea fi deosebit de incomodă pentru aceștia. Și de aici și atitudinea duplicitară la invitația Ligii. Nici un partid politic nu-și putea îngădui un răspuns de genul: „Știți, noi nu putem participa, pentru că nu cunoaștem nici valorile europene, nici programul partidului pe care îl reprezentăm, cu care, de altfel, uneori nici nu sîntem de acord”. Pe de altă parte, persoana moderatorului dezbaterii constituia o garanție că discuția va decurge în modul cel mai civilizată posibil, dar că întrebările nu vor fi doar de complezență, dezbateră nu se va complăcea în formule de politețe, iar ignoranța, gafele și inconsecvențele nu vor fi trecute cu vederea. Să fi fost acest amănunt atât de înfricoșător pentru reprezentanții onorabilor partide?

Chiar și în astfel de circumstanțe, dezbateră a fost captivantă, iar Ziua Europei a fost marcată și prin prezentarea eseurilor scrise pentru concursul cu tema „Cine este un bun european?”.

Valorile europene și partidele politice

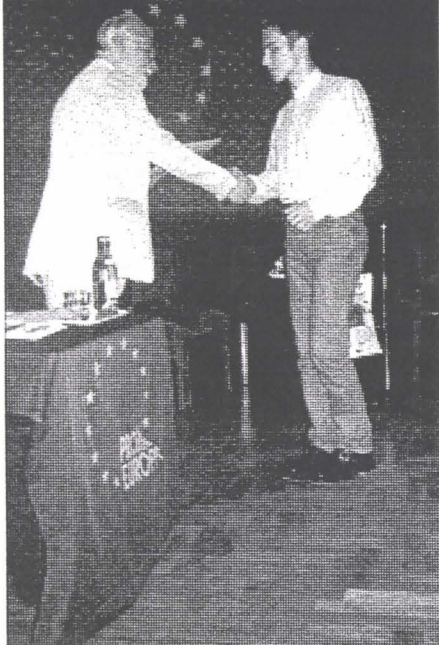
(continuare din pagina 3)

Nedumeriri, posibile explicații

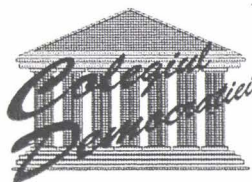
În 1998, tot Centrul Intercultural al Ligii PRO EUROPA a organizat masa rotundă *Valorile pluralismului european în programele și practica partidelor democratice*, avînd ca invitați lideri ai PNȚCD, PL, PNL, UDMR, ApR, PAR, PDSR, PAC din Tîrgu-Mureș, Reghin, Luduș, Tîrnăveni, membri ai Parlamentului, reprezentanți ai Prefecturii și Primăriei, reprezentanți mass-media, precum și a unor organizații guvernamentale. Prin dimensiune, evenimentul a fost unul de excepție.

Cum însă programele și practica partidelor au serioase deficiențe în domeniul valorilor europene, nu au lipsit criticile. Spre exemplu, nu a trecut

Cine este un bun european? Înmînarea premiului I.

Stagiu la București și Budapesta

București

17.04.2000. În prima zi de vizită în București am participat la o discuție la Guvernul României cu domnul ministru delegat pe lângă primul-ministru pentru minorități naționale — Eckstein Kovács Péter. Domnul ministru conduce Departamentul pentru Protecția Minorităților Naționale. Discuția care a durat aproximativ două ore are două coordonate — prima — prezentarea de către domnul Eckstein a atribuțiilor pe care le are departamentul pe care îl conduce, iar a doua — întrebările colegiștilor care au completat informațiile redade de domnul ministru.

Activitatea departamentului are structurate trei coordonate principale de activitate: 1. elaborarea proiectelor de legi și a altor acte normative din domeniul său de activitate, 2. monitorizează aplicarea actelor normative interne și internaționale referitoare la protecția minorităților naționale, 3. menține legături proprii cu organismele internaționale, domnul ministru ne-a prezentat organigrama departamentului și felul cum sînt distribuite sarcinile în cadrul instituției.

18.04.2000. În cadrul întîlnirii de la Senatul României l-am avut ca interlocutor pe domnul Victor Duculescu. Domnia sa ne-a prezentat un scurt istoric al Parlamentului României începînd cu Corpul Ponderator unele dintre asemănările și diferențele dintre cele două camere ale Parlamentului, Senatul și Camera Deputaților și principiul egalității perfecte care le guvernează activitatea. Am discutat apoi despre sistemul electoral din România și despre noile propuneri legislative din acest domeniu. Ne-a fost prezentat în ce constă activitatea Parlamentului și cum se desfășoară aceasta, structurată pe mai multe direcții — faptul că pe lângă activitatea pe care o desfășoară în plen, parlamentarii mai activează și în cadrul Birourilor permanente și în cadrul comisiilor parlamentare. S-a mai discutat și despre grupurile politice care fac parte din Parlament și despre numărul parlamentarilor și pe cîți cetățeni îi reprezintă un parlamentar.

A doua parte a discuției a avut ca subiect procesul legislativ — cui aparține inițiativa legislativă, cine elaborează proiectele și cursul pe care îl urmează o lege pentru a fi adoptată. S-a mai discutat în încheiere și despre statutul deputaților și senatorilor, despre imunitatea parlamentară și despre controlul parlamentar.

La Ambasada Republicii Ungare din București l-am avut ca interlocutor în cursul celor două ore pe domnul Balogh Csaba. Discuția s-a purtat în principal în jurul rolului pe care îl joacă ambasada în relațiile cu alte țări. S-a discutat despre cursul relațiilor româno-ungare de-a lungul anilor, despre problemele cu care se confruntă în cadrul

ambasadei, despre problema vizelor pentru cetățenii români după ce Ungaria va intra în Uniunea Europeană, despre sensul în care circulă informația între Ministerul Afacerilor Externe ungar și cel românesc.

Mai tîrziu ne-am îndreptat spre Centrul Cultural Maghiar din București unde am urmărit un spectacol.

19.04.2000. În dimineața acestei zile am fost invitați la Centrul de Informare și Documentare al Consiliului Europei de la București, unde ni s-a explicat în linii mari în ce constă activitatea centrului. S-a discutat despre șansele pe care le are România să intre în Comunitatea Europeană, despre beneficiile pe care le-ar avea și despre parametri în care trebuie să se înscrie pentru a reuși acest fapt. S-a mai discutat de relația pe care o are centrul cu ONG-urile și despre relația pe care încearcă să o infiripe cu școala românească — o șansă importantă pentru a explica tinerilor ce înseamnă concret Uniunea Europeană.

La finalul discuției am urcat împreună în bibliotecă unde am aruncat o privire peste cărți și unde am primit niște materiale informative despre Uniunea Europeană și Consiliul Europei.

În cadrul vizitei de la Președinția României am avut ocazia să discutăm cu domnul general Ion Adam, secretar al Consiliului Suprem de Apărare al Țării — Domnul Adam ne-a vorbit despre atribuțiile CSAT-ului: securitate națională, apărare, siguranță și ordine publică. Ne-a vorbit despre componența acestui consiliu și de faptul că se află sub control parlamentar.

Doamna Lia Zotovici, consilier de stat la Departamentul Relații cu Publicul, ne-a vorbit despre relația permanentă pe care o are Președinția cu cetățenii și cu instituțiile din România. Domnul consilier de stat Cristian Preda, din cadrul Departamentului analiză politică internă, ne-a vorbit despre evoluția vieții politice interne, despre relația pe care o are instituția președinției cu mass-media ș. a. Doamna consilier Luminița Petrescu din cadrul Departamentului Societate civilă ne-a povestit despre strînsa relație cu ONG-urile.

După ce am vizitat Palatul Cotroceni, ne-am întîlnit cu domnul președinte Emil Constantinescu, ne-am strîns mîinile și am făcut o poză, cerîndu-i și autografe.

20.04.2000. În cadrul vizitei la Camera Deputaților am fost așteptați la mai multe comisii și la grupul parlamentar UDMR.

Prima comisie a fost cea pentru drepturile omului. Aici am discutat cu domniile deputați Gheorghe Vâlceanu și Zamfirescu despre felul în care funcționează o comisie parlamentară, despre specificul și rolul acestei comisii. Apoi am fost invitați la Grupul Parlamentar al minorităților unde ne-a primit

domnul Varujan Pambuccian. Discuția s-a bazat inițial pe drepturile minorităților și respectarea acestora. Domnul deputat ne-a spus că fiecare minoritate din România are dreptul la un reprezentant în Parlament. Apoi am discutat chestiuni legate de economia României, cum ar trebui restructurată în așa fel încît să facă față U.E. De aici am intrat în plen asistînd la o parte din discutarea bugetului pe anul 2000.

Următorul popas a fost la grupul parlamentar UDMR. Aici mai mulți membrii ai grupului UDMR ne-au prezentat ce înseamnă un grup parlamentar, cum lucrează acesta, relațiile pe care le are cu celelalte grupuri parlamentare.

Ultima vizită la Palatul Parlamentului a fost la Comisia pentru integrare europeană unde ne-a primit doamna deputat Mariana Stoica. Dînsa ne-a vorbit despre Comisia Europeană și despre Consiliul Europei. Am discutat despre șansele României de integrare și despre pașii pe care trebuie să-i facem pentru a reuși acest lucru.

În final, am vizitat Palatul Parlamentului.

Budapesta

15.05.2000. La ora nouă dimineața ne-a primit domnul președinte al Ungariei Árpád Göncz. Cu domnia sa am avut o discuție interesantă cu privire la pașii pe care i-a făcut Ungaria spre integrarea U.E. Domnul președinte a început prin a ne prezenta de unde a pornit Ungaria, care a fost drumul parcurs și unde a ajuns. Ne-a explicat cum a decurs procesul privatizării și proporția în care există acum proprietate privată. În afară de acestea, ne-a vorbit despre atribuțiile destul de restrînse ale președintelui, despre faptul că președintele este ales de Parlament, deci nu direct de popor, despre relațiile Republicii Ungare României, problema vizelor pentru cetățeni români.

După masă, am vizitat Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Ungare. Aici am fost primiți de domnul Gruber Károly.

Domnia sa ne-a expus cele trei mari scopuri ale politicii externe ungare: 1. Integrarea Ungariei în UE, 2. Bunăstarea maghiarilor din străinătate, 3. Buna vecinătate în regiune.

S-a mai discutat și problema vizelor pentru cetățenii români în cazul integrării Ungariei în U.E. Domnul Gruber ne-a explicat că Ungaria trece printr-o fază de aliniere a legislației la standardele europene și că această problemă este pe cale de rezolvare, dar, avînd un caracter secret, nu poate fi făcută publică.

16.05.2000. În cadrul vizitei la Parlamentul Ungariei am fost primiți de șeful de cabinet al președintelui Parlamentului, domnul Gyarmati László. Domnia sa ne-a vorbit despre specificul și rolul Parlamentului Ungar. Ni s-a spus că Ungaria este o republică parlamentară, că sînt în total 386 de deputați care sunt aleși după două sisteme: cel al votului pe listă și cel nominal. Parlamentul Ungar este construit după modelul vestic, puterea legislativă avînd atribuții mai largi. Aceasta îl numește pe primul ministru care își alcătuiește guvernul. Guvernul este verificat de Parlament care poate să și ceară schimbarea guvernului. Și președintele Ungariei este ales de Parlament, președintele deținînd o putere simbolică dar avînd puterea să dizolve Parlamentul. Domnul Gyarmati ne-a prezentat și coloratura politică despre imunitatea parlamentară.

După această discuție am vizitat Palatul Parlamentului și am văzut sala unde se țin ședințele, precum și sala unde se găsește acum coroana regală maghiară.

În după-amiaza aceleiași zile am fost invitați la Comisia pentru drepturile omului și minoritățile. Domnul deputat Potápi Árpád ne-a prezentat în primul rînd structura și numărul deputaților din Parlamentul Ungariei. Apoi am discutat despre statutul de minoritar în Ungaria și despre minoritățile care există în Ungaria și numărul de minoritari. A venit vorba și despre problema autoguvernărilor, care, în unele cazuri, s-au transformat în etno-business și despre Consiliul Autoguvernărilor.

17.05.2000. La Oficiul Maghiarilor de peste Hotare ne-a primit domnul președinte Szabó Tibor. Domnia sa ne-a vorbit despre rolul, structura și specificul acestui oficiu, precum și despre activitatea oficiului. El se ocupă cu maghiarii răspîndiți în lume. Ne-a vorbit despre implicarea guvernului maghiar pentru a ajuta pe maghiarii minoritari. S-a discutat despre posibilitatea maghiarilor de peste hotare de a intra în Ungaria fără vize, dacă Ungaria va intra în U.E.

18.05.2000. La Ambasada României la Budapesta ne-a primit doamna consilier Crina Prunariu. S-a discutat despre rolul pe care îl joacă ambasada în relațiile dintre două state. Au fost întrebări despre personalul ambasadei, cursul relației româno-ungare după schimbarea regimului în România, despre imunitate diplomatică, despre problemele pe care le rezolvă ambasada pentru cetățenii români din Ungaria.

Maria PALCU

Tanulmányúton Bukarestben és Budapesten

Bukarestben, Románia elnökével,
Emil Constantinescuval

Amint azt az előző évekből is tudjuk, a PRO EUROPA Liga által szervezett Demokrácia Kollégiuma éves programjához tartozik az egyhetes bukaresti illetve budapesti tanulmányút is.

E két kiszállás alkalmával olyan politikai intézményeket látogattunk meg a két fővárosban, amelyeket közemberként nehéz megközelíteni. Tudomást szereztünk arról, hogy Románia Kormánya, valamint Parlamentje, ezen belül Képviselőháza és Szenátusa hogyan működik. Találkozhattunk politikai, közéleti személyiségekkel, ami számunkra nagy megtiszteltetés volt. A Kormányánál Eckstein Kovács Péter látott vendégül és elmondta, miként működik a Nemzeti Kisebbségek Védelmének Főosztálya.

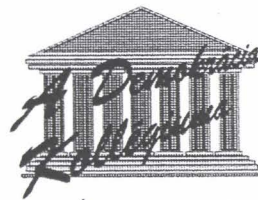
A Szenátusban Victor Duculescu parlamenti tanácsos fogadott, aki arról beszélt, hogy milyen egy választási rendszer és mi a szerepe a Szenátusnak.

A Cotroceni Palotában Luminița Petrescu, Lia Zotovici és Adam Ion Badea államtanácsosokkal beszélgettünk.

Azt hiszem a legnagyobb megtiszteltetés az volt számunkra, hogy találkozhattunk országunk elnökével, Emil Constantinescu úrral. El kell mondanom, hogy szépek voltak a Cotroceni Palota fogadótermei és könyvtára.

A következőkben a Parlament Palotáját tekinthettük meg.

A Képviselőházban az Emberi Jogok Bizottságának tagjaival találkoztunk akik elmondták, hogy nem zökkenőmentes a parlamenti képviselő élete. Elbeszélgettünk az RMDSZ képviselőivel is, pontosabban Ráduly Róbert, Tokay György, Asztalos Ferenc, Kelemen Attila, Szilágyi Zsolt

urakkal, és Birtalan Ákos mutatta be az érdekképviseleti szervezetet. Élmény volt látni a parlamenti képviselőket és minisztereket gyűlésezni, beszélgetni Varujan Pambuccian örmény képviselővel. Bukarestben ellátogattunk még a Magyar Nagykövetséghez és a Magyar Kulturális Központhoz, ahol csodálatos előadásban volt részünk. Az Európa Tanács Információs Központjánál tudomást szereztünk arról, hogy mi is a célja egy információs központnak.

Budapesten is élményben gazdag hetünk volt. Első nap már Magyarország köztársasági elnöke, Göncz Árpád úr fogadott. Röviden elmondta, hogy a tíz éves mandátuma alatt igyekezett úgy vezetni az országot, hogy a nép érdekeit is figyelembe vegye. Törekedett Magyarország Romániával való jó szomszédságát kialakítani. Ugyanaznap délután a Külügyminisztériumhoz látogattunk el, ahol Grüber Károly, a Tervezésügyi osztály vezetőjével beszélgettünk. Itt érdekes kérdés hangzott el arról, hogy kell-e majd a Romániában élő magyaroknak schengeni vízum, ha Magyarország EU tag lesz. A válasz nem elégitette ki a kollégistákat, mivel csak annyit tudhattunk meg, hogy ez államtitok. Másnap Magyarország Parlamentjét látogattunk meg, mely elbűvölő látvány volt. Az Országgyűlésről Gyarmati László úr beszélt. Megtudtuk, hogy kik a kormánykoalíció tagjai. Az Emberjogi Bizottságnál Potápi Árpádtól tudtuk meg, hogy hány nemzeti kisebbség él Magyarországon, és milyen helyzetben. Következő nap a Határon Túli Magyarok Hivatalánál jártunk és Szabó Tibor, a HTMH elnöke beszélt nekünk e kormányzati szervezetről. Őt találtam az egyik legközvetlenebb politikusknak azok közül, akikkel eddig beszélgettünk. Itt már többet tudtunk meg a schengeni vízumról is — az ügy már nem számított államtitoknak.

Utolsó nap a Román Nagykövetségen és a Román Kulturális Központban jártunk.

E látogatásokon kívül a szabadidőnket sem tölöttük unalmasan. Útban Bukarest felé Sinaian meglátogattuk a Peles-kastélyt ami teljesen elámitott. Bukarestben elmentünk a Grigore Antipa Múzeumba is, mely szintén érdekes volt.

Budapesten sétáltunk a Margit-szigeten, elmentünk a Mátyás-templomhoz valamint a Halászbástyához, majd felmáztunk a Citadellára, ahonnan egész Budapestet láthatuk.

Azt hiszem bátran és nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy ilyen fontosnak és megtiszteltnek nem éreztem magam tizenéves korom egyetlen pillanatában sem.

GYÁRFÁS Zsuzsa

Protest

Violența în familie nu e o glumă. E o problemă!

La 24 aprilie peste 50 de organizații — printre care și Liga PRO EUROPA — au protestat împotriva promovării violenței domestice de către revista **Playboy România** prin articolul intitulat „Cum să-ți bați nevasta... fără să lași urme”.

Observatori pentru alegerile locale, iunie 2000

În vederea monitorizării alegerilor locale din iunie 2000, Liga PRO EUROPA a lansat prin presa locală următorul apel:

Liga PRO EUROPA, alături de alte organizații de drepturile omului, va monitoriza alegerile locale din județul Mureș. În acest scop așteaptă voluntari, dornici să participe ca observatori la alegerile locale, între 16-23 mai, orele 9-16 (marți, joi, vineri) și orele 9-18 (luni, miercuri) la sediul organizației din Piața Trandafirilor nr. 5, et. III. Înscrierea se face pe bază de buletin de identitate. Candidații vor completa un formular prin care declară că nu sînt membrii nici unui partid politic, alianță politică sau alianță electorală.

Pînă la data de 23 mai s-au înscris peste 60 de voluntari. Cu ocazia seminarului de pregătire a observatorilor, organizat la 26 mai, ei au primit instrucțiuni atît cu privire la **Legea alegerilor locale** cît și referitor la rolul observatorului independent.

Pro Europa poate fi citită pe Internet la adresa:

www.proeuro.netsoft.ro

Liga **PRO EUROPA** Liga

Copreședinți:

Smaranda ENACHE și CSIKY Boldizsár

Director executiv: SZOKOLY Elek

4300 Tîrgu Mureș, P-ta Trandafirilor nr. 5, et. III. CP. 1-154

Tel/fax: +40-(0)65-214076; 217584, e-mail: office@proeuro.netsoft.ro

CONTENTS:

P. 1: Election 2000 — A commentary regarding the importance of the participation at the local elections in Romania.

P. 2: A Romanian/Hungarian synopsis of the PEL's main events in April and May 2000.

P. 3, 7: European Values and Political Parties; European Ideas with a Balcanic Flavour or European Values between Rhetoric and Practice — two editorials on the podium discussion organised in the framework of *European Days* by the PEL's Intercultural Center.

P. 4, 5, 6: Who is Good European? — prized essays of students for the competition launched with the occasion of the *European Days*.

P. 6: PRO EUROPA Cross — a short presentation of the event organised in the framework of the *European Days*.

P. 7: Happy End — an article regarding the effects and benefits of the Transsylvania Intercultural Academy, 2nd edition.

P. 8, 9: Stage in Bucharest and Budapest — the students of the College of Democracy visited in April and May the most important public institutions (Government, Parliament, Presidency etc.) in Romania and Hungary. The articles are presenting the meetings with different officials, between them Emil Constantinescu, the president of Romania and Göncz Árpád, the president of Hungary.

P. 10: Domestic Violence is not a joke. Is a Problem! — Playboy Romania published an article with the title „How to Beat your Wife... without Marks”; more then 50 organisations protested against the promoting of domestic violence through this kind of articles; *Observers for Local Elections, June 2000* — a short presentation of the PEL's monitoring actions for the local elections.

Responsabil de număr: HALLER István

Multiplicat la **Liga PRO EUROPA**

**PRO EUROPA este publicată cu sprijinul
Fundației Heinrich Böll (Germania) și Charles St. Mott (SUA)**